

képviselve van. Természetesen nemcsak az éppen szereplő asztali fehérnemű készítői, hanem egyéb cégek is osztoznak a költségekben, mert hiszen ezek az asztalok az ezüstművesnek, a virágboltnak, a porcellán- és üvegkereskedőnek is hatásos reklámtényezői.

A WIENER KUNSTGEWERBEVEREIN fennállásának 50 éves jubileuma alkalmából nagyszabású modern iparművészeti kiállítást rendez Bécsben az osztrák Kunst und Industrie Museum-ban, ahol az osztrák iparművészet legnemesebb alkotásai fognak bemutatásra kerülni. E kiállítás az osztrák kereskedelmi minisztérium erkölcsi és anyagi támogatásával jön létre és május elejétől július közepéig tart. A kiállítás művészi vezetését és rendezését dr. Josef Hoffmann, a bécsi Iparművészeti Iskola világhírű tanára vállalta.

HÍREK MINDENFELŐL. L o n d o n b a n az elmúlt télen egy olyan képképzőművészeti kiállítást rendeztek, melyen egy-egy képnek az ára nem haladhatta túl a kétszáz pengőt. A kiállításnak nagy sikere volt. — H a n a u b a n az iparrajziskolát műhelyszerű aranyműves iskolává alakították át s annak vezetésével a legjobb német aranyművest, Lettré Emilét bízták meg. — B e r l i n b e n nagy sikere volt a január végén megnyílt „zöld hétnek“-nek, mely a mezőgazdaság mellett a parasztkultúra minden ágára kiterjeszkedett. Több mint ötven holdat foglaltak el a kiállítási épületek. — S t u t t g a r t b a n ez év nyarán kiállítás keretében bemutatják egy új kislakásos telep házait, melyet a városi tanács által elrendelt szükségmunkák keretében építettek fel. — S t u t t g a r t b a n az ottani múzeum sok éven át volt igazgatója, a kítűnő Pazaurek Gusztáv 2000 darabból álló antik üveggyűjteményt ajándékozott az ő múzeumának, melynek ünnepélyes kiállítását nemrég nyitották meg. — B e r l i n b e n 1936-ban nemzetközi olimpiai játékokat rendeznek. Ezzel kapcsolatban művészeti versenyek is lesznek és pedig irodalmi, építészeti, festészeti, szobrászati és zenei téren. Az olaszországi olimpiai bizottság már bejelentette részvételét a művészeti olimpiáson is. — P á r i z s b a n decemberben nagyarányú iparképző kiállítást rendeztek a Grand Palaisban a kvalifikációs francia munka bemutatására. Akkora sikere volt, hogy évről-évre meg fogják újítani. — N ü r n b e r g b e n újra szabályozták a temetőben való sírkőállítás jogát s kimondták, hogy még szobrászművész sem végeztesse sírkőfaragást, csakis képe-sített kőfaragómester. — B e r l i n b e n az állami porcellángyárban kiállítás volt, mely a porcellán-areképek készítésének 170 éves múltját s virágzó jelenét mutatta be. — H a m b u r g b a n meghalt Max Sauerlandt, a kiváló iparművészeti múzeumigazgató, aki ezt a pozíciót tizenöt év óta töltötte be és Brinckmann Justus nagy alkotásait főleg kelet-ázsiai gyűjtéssel és az antik kislakású területeivel gazdagította. Ötvennégy éves volt. — M ü n c h e n b e n most egymásután két kutató állították fel, egyet a Valley téren, egyet a Luitpold-parkban, mindkettő kiváló, nem nagy méretű plasztikai figurával díszítve. További négy kútra mostanában adott a város tanácsa megbízást négy szobrászművésznek.

• KIÁLLÍTÁSOK •

GYÖRGYI KÁLMÁN EMLÉKKIÁLLÍTÁS címmel sokszorosító művészeti és ipari szakmai kiállítást rendez a társulat a nyár folyamán az O. M. Kir. Iparművészeti Múzeumban. E kiállítás — amelyen a legjobb magyar művészek és műiparosok vesznek részt — a társulat be kívánja mutatni a magyar közönségnek a sokszorosító grafika valamennyi ágazatait és mellettük a kislakású, az éremművészet és az ötvösművészet fejlődését is. A mostani nehéz gazdasági viszonyok között e kiállítás roppant nagy jelentőséggel bír, a tervező és műiparosmunkák technikai tökéletesítések és a fogyasztás fokozása szempontjából. E kiállítás nemcsak a meglévő munkákat akarja összegyűjteni, hanem azokat az ideális elgondolású művészi terveket is, amelyek dokumentálni kívánják azokat a művészi lehetőségeket, amelyet az egyes szakmák magukban rejtnek, hogy a közönség megismerhesse és felhasználhassa a szakmában rejlő lehetőségeket. Mint idegenforgalmi attrakció is nagy vonzóerőt fog e kiállítás jelenteni.

A társulat választmányának felkérésére Györgyi Dénes műépítész, az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola tanára vállalta el a kiállítás installációs terveinek elkészítését és a szervezési munkálatok vezetését. A kiállítás folyó évi május hó közepén fog ünnepélyes keretek között megnyílni.

FROBENIUS PROFESSZOR AFRIKAI ŐSMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSA. Sziklafalakba vésett, kalapált és festett ember-, állat- és növényábrázolások a Szahara-Atlasban, Fezzanban, a nubiai és libiai sivatagban és Délafrikában. Mágikus naturalizmussal ábrázolt állatok, impresszionisztikus őskori mozgásábrázolás és stílusművészet. Az ősművészet életbenmaradása Afrika benszüllött népeinél a mai napig. Afrika ősművészetének kapcsolatai Európával és a Kelettel; érintkezése a történelmi népeknél kifejtett rendszerekkel.

Miután rövidnek kell lennem, szükségesnek látam előrebocsátani néhány címszót, hogy egyszerűbben jelezhessem a Frobenius által végzett Afrikakutatások beláthatatlan jelentőségét. Az Iparművészeti Múzeumban kiállított másolatok nemcsak arra tanítanak, hogy Afrikában is volt és van az emberi lélek legmélyéből fakadó művészet, hanem mindenekelőtt arra, hogy csak akkor közelíthetjük meg a művészetet, ha beleéljük magunkat minden elképzelhető kifejezési formájába.

Frobenius maga látta, hogy a kongóvidéki törpék miként állítják az állatábrázolást a varázslat és a varázslatot a vadászat szolgálatába. Belső-Ázsia mohammedán lakóiról tudjuk, hogy kikaparják a régi buddhista falfestmények emberalakjainak szemét és száját, hogy megsemmisítsék bennük a lelket és ezáltal veszélytelené tegyék őket. Afrika és Ázsia népeinek magatartása a művészettel szemben közös forrásból, az őskori mágizmusból származik. A szaharai oroszlán szemközt néző képe rokon felfogást mutat nemcsak a Trois Frères-beli varázsló ábrázolásával, hanem a trójai és ókori kínai vázákat díszítő mágikus szempárokkal is.

A tehének, melyeknek négy lábát két háromszögű idomba összefoglalva ábrázolják, olyan stílusművészet emlékei, amilyent Elainból ismerünk a Krisztus előtti IV. évezredből és a kínai művészet északi határterületéről az időszámításunk kezdete körüli időkben. Az ékalakú törzssel ábrázolt emberek nyilvánvaló kapcsolatban vannak nemesak az egyiptomi és az archaikus görög, hanem az indiai művészeti eszményképpel is. Az izgatónan érdekes dekadens emberábrázolások, a túlságosan hosszú és hajlékony derékkal, nagyon hasonlítanak a Kaukázus, Perzsia és Kína bronzkori emlékeire, valamint a táncosnő máris híressé vált bronzszobrocájára, melyet az indusvölgyi Mohenjo Daroban találtak.

Kétségtelen, hogy mindezek az emlékek nem azt bizonyítják, hogy az emberek mindenütt egyformák, hanem azt, hogy szellemük elemi megnyilatkozásaiban a legnagyobb távolságokba ható formalkötő erő van.

F. T. Z.

HÚSZ ÉV SZERZEMÉNYEI. (1913—1933.) A Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete ez évi március havában, alapításának huszadik évfordulója alkalmából egy külön kiállításban mutatta be ennek a húsz évi időnek szerzeményeit. Az Új Magyar Képtár egyik termét töltötte meg az a huszonöt darabból álló kollekción, mely tanúsága volt annak, hogy mindkét művészeti múzeumunk tudott magának barátokat szerezni és meggyőzően beigazolta az egyesület működésének kiváló fontosságát. A kiállítás legjelentékenyebb darabja a Jézus imádatát ábrázoló, 1520 körüli brüsszeli falkárpit volt, melyet néhai I. Ferenc József királyunk ajándékozott az egyesületnek, de kimagasló darabjai voltak még ezenfelül Szinnyey Merse Pál híres „Lilaruhás portré“-ja, Mányoki Ádám önarékepe, Ferenczy Károly „Hegyi beszéd“ című képe, Hann Sebestyén nagyszombati ötvösmester szép boglára és a nymphenburgi porcellángyárnak egy F. A. Bustelli mintája után készült csoportja. A kiállítás látogatói meggyőződhetnek arról, hogy az egyesület csak komoly értékeket vásárolt és adott át letétül két művészeti múzeumunknak.

DR. L. K.

A MILÁNÓI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS MAGYAR KITÜNTETETTJEI. A milánói Triennale Nemzetközi Iparművészeti Kiállítás magyar kiállítóinak kitüntetései most érkeztek meg a kultuszminisztériumhoz.

A múlt év nyarán megtartott eme nagy nemzetközi kulturális versenyben a magyarok ismét igen szép sikereket értek el s ez annál is inkább öröndetes reánk nézve, mert a versenyt az európai művészetben oly vezető nyugati államokkal kellett felvennünk, mint Itália, Franciaország, Belgium, Nagybritannia, Németország, Ausztria, Hollandia stb.

A magyar tudás, ízlés és alkotó erő imponáns voltát igazolják azok a kitüntetések, amelyeket a magyar kiállítók oly nagy számban hoztak haza. Lábbiakban ismertetjük a kitüntetettek névsorát:

Nagy díjat kaptak: az Orsz. Magyar Kir. Iparművészeti Iskola, Balogh Rudolf.

Díszoklevelet kaptak: Bierbaueer Virgil dr., Kaesz Gyula, Pekáry István, Rahmer Mária,

Rónay Dénes, Székesfevárosi Iparrajziskola, Vadas Ernő.

Aranyérmeket kaptak: Berény Róbert, Divéky József, Hetey Pál, Kálmán Kata, Kovács Margit, Molnár C. Pál, vitéz Nagy László, Osváth Károly, Pannónia csipkeüzem, Seiden Gusztáv, Weichinger Károly.

Ezüstérmeket kaptak: Bortnyik Sándor, Eischer Károly, Fáy Dezső, Gábor István, Gorka Géza, Győző Ferenc, Kinszky Imre, Ohmann Béla, Oláh Gusztáv, Pécsi József, Ramháb Gyula, Szöllősy Kálmán, Upor Tibor.

Bronzérmeket kaptak: Bor Pál, Dallos Hanna, Fülöp Zoltán, Hasenföld Oszkár, Kaas Ede, Kontuly Róza, Marnitz Frigyes, Nemes Erik, Szabó G. Kálmán, Vértes Árpád, Zinner Erzsébet.

Ezenkívül közreműködő oklevelet kapott minden kiállító.

• PÁLYÁZATOK •

PÁLYÁZAT TEXTILMINTÁKRA. A magyar képzőművészetű textilanyagok mintáiban a magyaros ízlés érvényre juttatása végett az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. megbízásából — a cég fennállásának 150 esztendő jubileuma alkalmából — nyilvános pályázatot hirdet mintarajzokra, színnyomatossá női divatszövetek kimintázására.

A tervrajzok magyar népies motívumok alapján készüljenek, ízléses, modern alkalmazásban. Súly fektetendő harmonikus színhatásra, újszerű és eredeti elgondolásra, valamint diszkrét rajzmintákra.

A tervrajzok mintái eredeti nagyságban rajzolandók meg olyképen, hogy az alapon a minta úgy magasságban, mint szélességben legalább háromszor ismétlődjön, hogy a rajz ritmusa és összhatása jól megítélhető legyen.

A minták rotációs hengernyomásra alkalmasak legyenek, a színek mennyisége legfeljebb 6—7 lehet.

A pályázaton csakis Magyarországon élő magyar tervezőművészek vehetnek részt.

A pályázat titkos, a pályamunkák tehát jelíggel látandók el, a tervező nevét és címét tartalmazó jelíggel levél mellékelendő.

A pályadíjak összege 1000 pengő, és pedig

1 első díj	400 P
2 második díj	150 P
6 harmadik díj	50 P

A Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. fenntartja magának azt a jogot, hogy minden további megfelelő tervrajzot 30—30 pengőért megvásárolhasson.

A díjazott és megvásárolt tervrajzok a Goldberger Sám. F. és Fiai Rt. tulajdonába mennek át minden felhasználási és sokszorosítási joggal együtt.

A beérkezett terveket a társulat rendes bírálóbizottsága, valamint dr. Buday Goldberger Leó elnökövezérigazgató, Brammer Ödön nagykereskedő, Szénásy Gyula nagykereskedő, m. kir. kormányfőtanácsos és gróf Zichy Rafaelné, az Izabella Háziipari Egylet elnöke bírálják felül.

A pályadíjakat a bírálóbizottság okvetlenül kiadja. Hogy a pályázaton résztvevőknek alkalom adas-